

Sant Jordi en la història, en la llegenda, en les cròniques i en la devoció

Al petit amic gentil Jordi Vila Fradera

I

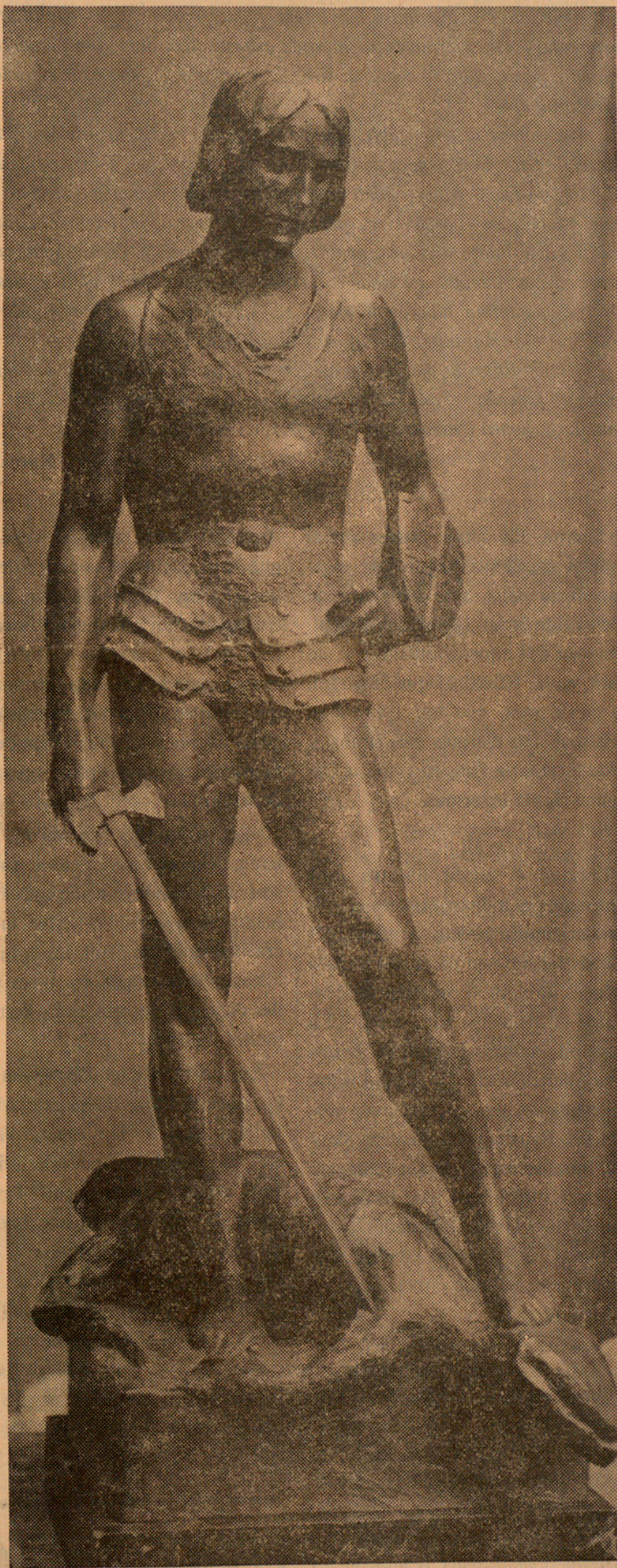
Brillant amb la llum purpúrea de la joventut, irradiant rossor i fent gentils cavalleries, a les darreries de l'abril, arriba Sant Jordi. L'amor ve amb ell; i la terra catalana li somriu amb el vermell llavi desclòs de tantes i tantes roses. El vol del seu cavall és silenciós, com el vol del Pegàs hel·lènic, qui tenia el flanc alat i la cama acèrrima. El cavaller celestial sembla que fa reviure el mite vell d'Adonis, el de la sang florida.

A penes pertany a la història. Visqué dies breus; per amor del Crist escampà la jove sang. I tot seguit, la llegenda se l'emportà en sa carrossa d'or i de roses. Tal com ens ha arribat, s'assembla el màrtir generós a un heroi de la *Gierusalemme liberata*; cabellera roja de lleó, espasa de llamp, fulgor d'arcàngel, amor cast i cavallerivol per les donzelles inermes.

Per celebrar el seu dia festival, obert en la tardania de l'abril—temps de primavera gentil, com diu Fra Anselm de Turmeda—m'ha plagut consagrar-li un petit ramell, collit en el verger del *Flos Sanctorum* on tantes flors de meravella s'hi baden. I primerament, la història qué en sap de cert?

Era en el temps de l'imperi romà tripartit i de la senyoria de Dioclecià. Diu hom que amb un obstinat silenci, l'oracle d'Apol·ló guardava els vaticinis per tal com, deia ell, la terra tota de cristians era infestada. Dioclecià vulgué traure del mig aquella pesta dels Natzarens i promulgà edicte d'universal persecució. Ses presons buidaren-se de sicaris i de malvats i s'ompliren de neòfits de la fe novella.

Suau, entre les armes, amb un nom pacífic, amb un nom geòrgic, en la remota Capadòcia, creixia un jovencell, Jordi, que vol dir *Home del Camp*. Per quin misteri aquest heroi de les futures lluites inclites, ell qui recorregué tota una lliada de turments i havia de acabdillar les armades de la cristiandat, portava un nom tan bucòlic, embaumat d'aromes rurals? Vet aquí un encís insospitat; una gota de rou sobre un broquer; un lliri florit en l'asta d'una llança. De la Capadòcia natal, terra ferotge, amb sa mare vídua, se'n anà a Palestina, el país suau del nard i del Evangeli. Tot just havia complit

SANT JORDI
Escultura de Josep Llimona

la vintena anyada. I de Palestina, no sabem per quins camins, hom el transporta a Roma en la pròpia cort de Dioclecià.

Per córrer més àgil a la lluita, Jor-

di llança la impedimenta que portava, ço és, ven el béns terrenals que amb la mort de sa mare heretà, en dóna el preu als pobres i se'n va a trobar Dioclecià i surt valenterós a

carrera de la passió i la mort.

En la passió més antiga que existeix, on són recontats el seu martiri múltiple i les seves victòries multiplicades, és bo de veure que l'hagiògraf més que historiador és el seu cantor més que pindàric. Agafà la matèria històrica molt tardanament, quan ja l'havia deformada la llegenda i s'havia tornat imprecisa i vaga com un núvol d'encens o com una via làctea on han de florir les futures estrelles. L'enumeració dels turments semblen episodis d'una lluita homèrica. La influència de l'Orient en la dita passió hi és ben marcada. D'una llança que esquinçà la rosada tendror de la pell del jove agonista, en romangué tota aixafada la punta, com si fos estada de plom. Dins la presó hom li agreuja el pit amb una pesantíssima roda de molí, que no destorba l'alènic rítmic ni l'alçament ni l'impetu del cor. Una altra roda, dentada, que l'esmicola tot, encara no li pren la vida. Jeúss, metge divinal, torna a sa pell trencada l'antiga frescor que tenia de lliri viu o de rosa rosada. En les flames calcàrees d'un forn on és llançat, ell hi troba la frescor gemada del rou i de l'aura que els tres Donzells hebreus trobaren en el forn de Babilònia... Què més us en diré? Que per trobar a la mort un camí més breu, l'espasa goluda s'enfonsà a beure-li la sang dins el seu coll de llet.

II

Assumida per la llegenda, la passió de Sant Jordi cobrà fabuloses proporcions i entrà en la matèria èpica. És cosa sabuda que la llegenda èpica no es preocupa de les tres famoses unitats, ni fa cas de l'espai ni del temps. La passió de Sant Jordi que, segons l'hagiògraf més remot i menys fabulós, durà set dies, en les llegendes posteriors es converteix en un septenni. Segurament per aquesta mateixa llei, el setge de Troia durà deu anyades. Els llatins més que els grecs, transfiguraren el màrtir inclit. Ja en el segle setè la fama de Sant Jordi, s'era escampada per l'Occident on se li consagraven temples suntuosos, com ara el de Magúncia, la dedicació del qual fou cantada per aquell jove capellanet que després fou honorat bisbe, tan car a la Reina de França, Santa Radegonda. El nom d'aquest poeta és Venanci Fortunat,

i el seu himne ha durat més que no el temple maguntí.

Poderós en virtut, de les contrades
remotes d'Orient, el seu auxili
arriba a les contrades ponentines.

En les llegendes llatines, el màrtir violent del nom pacífic, sembla una mena de Tirant lo Blanc, sense les febleses d'ell, naturalment, obrador de tota llei de proeses i prodigis. Què en direm d'aquell patir interminable per espai de set anys, en presència dels setanta dos reis de Grècia?

Del temps de les Croades ençà, cobrà la fama de Sant Jordi una incontrastable empenta. Els croats portaven aquesta flor de meravella i de cortesia d'aquella Terra Santa que acabaven de conquerir ennoblida pel seu sojorn, i tal vegada pel seu bressol i per les seves cavalleries, com sigui que tres ciutats es disputen l'honor de la seva naixença i l'haver estat testimoni de les seves proeses; i una d'elles és la ciutat de Berit, en la Síria.

L'al·legoria de Sant Jordi, a cavall, lluitant amb el Drac, és desconeguda fins al segle catorze. D'aquest segle ençà, pren una volada extraordinària. Va contribuir-hi segurament l'enorme popularitat de la *Aurea Legenda* d'aquell seràfic Jaume de Voràgine el qual (ja no cal dir-ho), creu que la lluita és real i no simbòlica. I acabà d'impulsar la difusió d'aquesta espècie, la predicació dels missioners i singularment la de Mestre Vicents Ferrer. I la fixà, per sempre més, la iconografia.

No és única, en la iconografia sagrada, la lluita d'un Sant guerrer amb un drac. Per el menys, n'hi ha altres dos, de sants, que són representats així: Sant Teodor i Sant Víctor, de Marsella. I de més a més, dues santes, Santa Marguerida i Sta. Dimpna (Digna, que diu el poble, per la dificultat de pronunciar el veritable nom, grec.) En tots aquests sants la lluita amb el drac, té valor de símbol. Significa el poder infernal o les lletges passions, vençudes. En la representació gràfica de Santa Dimpna significa l'aterrament d'aquella nefanda amor incestuosa amb que son pare la temptava.

Amb qui principalment podria confondre's el nostre heroi celestial és amb Sant Teodor. Ambdós són joves, ambdós són bells, ambdós són forts. Va dir Virgili que té més eficàcia la força, si s'encarna en un cos bell. Per destriar-los fou, segurament, que en la representació de Sant Jordi s'hi afegí la Donzella que exorna l'horror de la lluita monstruosa, amb un encís de raig de lluna o de bri de sol.

Aquells qui admeten, amb impàvida credulitat, com si fos històrica, la lluita de Sant Jordi amb el Drac, van desavinguts quant al lloc d'aquesta lluita. Uns la transporten a Sibíria, engendradora i nodrissa de bèsties fantàstiques i esgarrifoses. La ciutat emmurallada que es sol veure a la vora, en les representacions pictòriques, seria en aquest cas, diuen, la ciutat

AL MARGE DELS FETS

Sant Jordi d'enguany

Aiguafort de Junceda

ma mullada d'optimismes, una gran florida per la Pàtria renaixent. Sant Jordi era el cavaller que estava a punt d'alliberar la princesa presonera de les urpes del drac. Després, una alba de color de rosa seria el preludi de la nostra victòria més lluminosa i esclatant. I quan arriba el dia senyalat, transcorregudes les 365 jornades de la roda astronòmica, Sant Jordi apareix de nou en el nostre horitzó com una visió dantesca que ens burxa la consciència i ens torba el son.

El nostre incomparable Junceda ha tingut l'encert de dibuixar la estampa de Sant Jordi actual amb una aguda definitiva, amb una fermesa pròpia d'un Durer i també amb una ironia finíssima i eloqüent. El Sant Cavaller ja ha mort el drac i retorna amb el cadàver de la terrible bèstia travessat per la llança occidora, abaltit pel pes enorme. Amb les espalles corbades cavalca damunt del blanc corser que panteixa com si arrossegés una càrrega gegantina muntanya amunt. El dubte us inquieta tot seguit: I la princesa? Ha estat alliberada un cop mort l'afrós guardià?

L'aiguafort és d'una tràgica i emocionant bellesa i d'un pessimisme colpidor. Junceda, excel·lent patriota, ens planteja una qüestió: Fins quan Sant Jordi haurà d'arrossegar el pes feixuc i lamentable?

Marçal

de Cirene. Els altres creuen que el combat esgarrifos hagué lloc en la Capadócia natal, a la bella vora de la ciutat de Sícia. I Altres, finalment, sostenen que aquesta ciutat fou la de Berit, en la Palestina, que suposen, de més a més, que fou teatre d'un dels seus fets d'armes més famosos: el de retornar a l'imperi romà la Palestina alçada en armes.

III

Enriquit el màrtir il·lustre amb tantes glòries militars quantes en pogueren somniar les imaginacions més entusiastes, no em meravella gens si els seus cantors li cercaren l'ascendència en els temps més remots, i li cercaren comparança amb els herois mítics de la Grècia. Un d'aquests fou l'elegantíssim poeta, precursor pròxim del Renaixement, Baptista Mantuà, frare carmelita, el qual comparà els esplets bèl·lics de Sant Jordi amb aquell de Perseu, llibertador d'Andròmeda. De Baptista Mantuà són aquests versos que arromanzo en catalanesc.

A la Sibíria tramés, renovà Jordi
les gestes de Perseu quan a la vora
del mefitic estany, feia deslliure
de la mort certa, la reial donzella
trémola tota dins sos cabells rossos.

En el segle mateix que Jaume de Voràgine escrivia la *Aurea Legenda*, que és un dels llibres que més han encisada i aconsolada la humanitat i que, més que cap altra cosa, contribuï a escampar per l'Occident aquella singular cavalleria de Sant Jordi, és, de vèncer un drac i afranquir una donzella; també el nostre gran rei En Jaume dictava et recit de ses cavalleries, on el sant bel·licós fa la seva triomfal i primarenca aparició.

A Leandre Amigó

He tingut la
pensada de revisar
avui el que deien
l'any passat els apo-
logistes del nostre
gloriós Patró i he
vist que tots coinci-
dien en esperar, amb
el cor obert i la plo-

Oració de l'Excursionista a Sant Jordi

Patró de la nostra terra
cavaller, sant cavaller,
que en la pau com en la guerra
ens heu fet de senyaler,
que heu batut la fúria estranya
amb la força i la virtut
i heu cercat i heu mort l'aranya
amb la llança i amb l'escut.
Gloriós Sant Jordi, seguiu...

Si a través de les centúries
us servem la devoció,
ni en bonances ni en injúries
no ens deixeu de ser Patró;
invocant vostre adjutori
surt el clam del nostre pit:
Guardeu-nos el territori
i enfortiu-nos l'esperit.
Gloriós Sant Jordi, seguiu...

Guardeu-nos castells i ermites,
i monestirs i poblats,
i ruïnes que són fites
de la història dels passats;
i cançons a bella tria
i llegendes dels arxius,
i aquests mots de parlaria
que són l'ànima dels vius.
Gloriós Sant Jordi, seguiu...

Per la nostra terra mare,
protegiu, sant Cavaller,
tot el bo que ens queda encara,
tot el bell que ens cal refer.
Sant Patró de deslliurança,
no ens negueu el vostre ajut;
defenseu-nos-ho amb la llança
i empareu-nos-ho amb l'escut.
Gloriós Sant Jordi, seguiu...

Francesc Matheu

Aquesta primera aparició s'esdevingué en la presó de la ciutat de Mallorca, l'any 1229. No fou la host cristiana la qui va veure el cavaller de Déu aparegut en son auxili. Foren els negres ulls dels sarraïns els qui foren encegats per l'aparició del genet celestial, terrible i llampegant de candor. Aquestes són les paraules de la Crònica:

«Segons que els serraïns nos contaren, deien que veren entrar primer a cavall un cavaller blanc amb armes blanques; e aço deu ésser nostra creença que fos Sant Jordi, car en històries trobam que en altres batalles l'han vist de crestians e serraïns, moltes vegades.»

En aquell altre fet d'armes en què fou pres el Puig de Santa Maria de València, no s'hi féu esperar l'adjutori del guerrer capadocia divinat amb armes blanques, amb l'asbest blanc, dalt d'un cavall blanc. I aquesta vegada no hi aparagué sol, sinó acabdillant una host invencible i cavalleresca d'altres Sants militars. Aquest n'és el rònc testimoni:

«Diu-se que com ell (el Rei En Jaume) hagués tramesos alguns nobles i cavallers en son regne de València, ço és, lo noble En Benet Gui-

llem d'Estença i d'altres cavallers de Aragó i de Catalunya, i fossin en un mont apel·lat Santa Maria del Puig; i tota la morisma vengués contra ells en la batalla, qui fou gran entre ells, los aparagué Sant Jordi amb molts cavallers del Paradís, qui li aidà a vèncer la batalla, per la qual ajuda nengun cristià no hi morí.»

Al guerrer de les armes de llamp i de les vestidures de neu, segueixen a bells vols, les victòries incruents.

IV

El culte al sant cavaller de Déu, monsenyor Sant Jordi, començà per aquelles terres qui es creien deutores a ell, de la redempció. València s'anticipà a totes. En la primera meitat del segle XIV ja per lo senyor bisbe fou ordenat que cascan any perpetuament, la festa del benaven-

SANT JORDI

DOLÇ

propri per la
diada, el tro-
bareu a la

Confiteria MIRACLE

Sonata d'abril

Sant Jordi! Sant Jordi! Sant Jordi!
ja apunta l'espiga de l'ordi
en mig de roselles de sang.
Tot llances i flames! Sant Jordi
retorna amb son brau cavall blanc.

Roselles i espigues!... Bandera!
Esclats d'or i grana!... Foguera!,
i abelles en fúlgid estol
i els pins de gentil cabellera
guarnida de randes de sol.

Ja és una roserar cada aurora
que selves i coines enflora;
la neu ja s'es fosa als serrats
i branda l'esquella sonora
que anuncia el retorn dels ramats.

Als camps de la pàtria, les roses,
als besos d'abril, s'han descloses
donant al bon vent son perfum;
les ombres dels núvols s'han foses
en pluja del cel, feta llum.

Or, sang i fulgor de ginesta,
i ocells encantant la floresta
i estrofes de l'aigua i el vent...
la Pàtria prepara la festa
gloriosa del resorgiment.

Aneu a collir-les, donzelles,
les roses fragants i novelles
que al pas de Sant Jordi han florit;
seran cada nit poms d'estrelles
enceses damunt vostre pit.

Ben lliures, heroïques i franques,
gemades, vermelles i blanques,
són llum d'esperança en el camp,
l'humil cadenera en ses branques
en té cada aurora un nou ram.

Remors de cançons i de besos,
fulgors de domasos estesos
als marges florits del camí,
turons de ginestes encesos...
ja torna l'amor pelegrí.

Oïu un sospir de donzella?
Guaiteu! cau del cel una estrella
dins l'aigua dormida del llac,
Sant Jordi és aquí! Meravella!
Sant Jordi triomfant mata el drac!

Mn. Anton Navarro

turat Sant Jordi, cavaller de Déu, fos colta i celebrada solemniament.» Aquesta ordenació episcopal promulgaven amb pública crida els Jurats el dia 22 d'abril de 1343 fent a saber que l'endemà (que era dimecres) «tot cristià i cristiana era tengut de celebrar la dita festa del dit benaventurat Sant Jordi per tal que aquell sia ajudador amb lo Nostre Senyor Déu Jesucrist, que per mèrit de la sua sancta passió, do victòria a cristians contra els enemics de la santa fe catòlica.»

A València seguí Mallorca, on l'any 1407 es pregonà que d'aquí en avant cascan any la festa del victoriós cavaller mossenyer Sant Jordi, sia guardada be e solemniament així com lo sant diumenge, de totes les feines temporals.» I aquest manament i pregó era perquè «lo dit sant cavaller, en diverses batalles de cres-

*Pati dels tarongers del Palau de la Generalitat
on es celebra la Festa de les roses*

tiandat és estat vist, i mitjançant la seva ajuda dels enemics de la santa fe han obtinguda victòria». I una vintena d'anys més tard, estimulada per la Generalitat, apareix implantada la festa colenda en tot el Principat de Catalunya. I ara la veiem festiva, amb solemnitat creixent, tots els anys, obeint al ritme que porta l'abril i escampa la sang vegetal de les roses.

Tan-de-bò la poguem veure celebrada així mateix anys a venir!

Llorenç Riber

Vetlleu per la Pàtria amada,
per la seva Llibertat,
per la Fe ben arrelada,
per la Santa Germandat;
i si arribés el gran dia
de salvar-la combatent,
Patró de Cavalleria,
vetlleu per la Pàtria mia
i per son renaixement.

Artur Masriera

La festa de Sant Jordi

A Mataró

A Santa Maria

Demà diumenge celebrarà la Basílica de Santa Maria les festes de la Verge Santíssima de Montserrat i Sant Jordi conjuntament.

A dos quarts de set, el senyor Arxiprest farà la benedicció de les roses.)

En la Comunió general del matí, a les vuit, el poble cantarà alternant amb l'escolania: «Inviolata», «Ulls del bon Jesús», «Adoro te devote» i per fi els «Goigs de Sant Jordi».

A les set del vespre, Trisagi Marià, Oh Verge i Mare de Déu, Salve solemne i Virolai.

Tinguin cura els cantaires d'acudir als actes esmentats ben proveïts dels respectius fulletons.

Parròquia de Sant Josep

L'Associació de Sant Jordi establerta a l'església de Sant Josep ha organitzat solemnials cultes a honor del Gloriós Sant:

Dia 23. Festa del Sant.

Matí, a les 8.—Benedicció de les roses i Missa de Comunió general amb plàtica preparatòria, cantant-se escollits motets eucarístics. Serà aplicada al difunt soci Jordi Tordera. Acabadada la Missa es donarà a besar la Relíquia del Sant.

A les 11.—Solemne Missa resada, durant la qual es cantaran adients motets amb acompanyament d'orquestra; també es donarà a besar la Relíquia després de la missa.

Vespre, a un quart de 8.—Acabament de la Novena i tot seguit Vespres Solemnes, sermó que farà el molt eloqüent orador sagrat Reverend Dr. Josep Taulats, Pvre., cant dels Goigs i Adoració de la Relíquia.

Notes.—Els cants seran executats pel poble i en les vespres alternant amb la Schola Cantorum dels Oblats Benedictins.

Durant la missa de Comunió general seran donades les roses beneïdes; en la resta del dia es donaran a la porta de l'església.

Durant tot el dia hom es podrà inscriure a l'Associació de Sant Jordi.

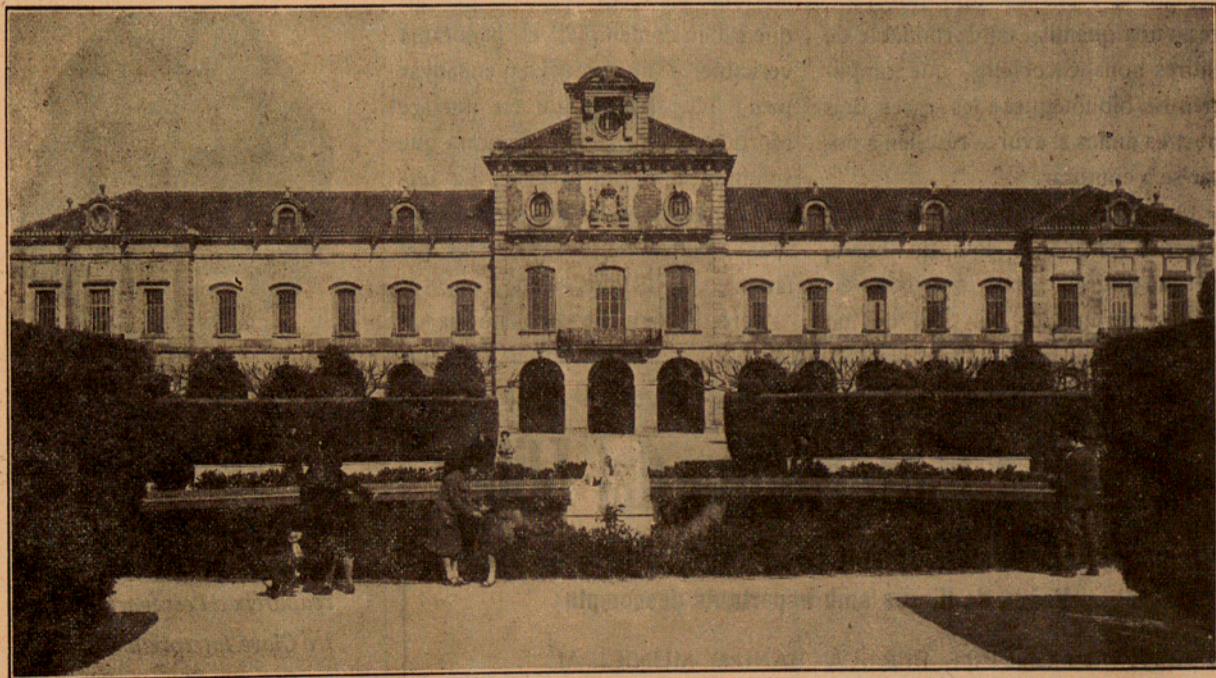
S'agrairà una almoïna per les despeses de la festa.

Sardanes

En celebració de la festivitat de Sant Jordi, demà diumenge, el Grup Sardaniàtic «L'anella d'or» ha organitzat una ballada de sardanes que tindrà lloc en la nova «Sala Cabanyes» del Circ Catòlic, a les deu de la nit.

El programa de sardanes que anirà a càrrec de la notable cobla de la capital «Nova Barcelona», de la que hi forma part el «tenor» Rossell, prou conegut dels sardanistes matoronins, serà el següent:

Festa de Sant Jordi (estrena), Saraniana; Saltirona, Carbonell; Rialles de joventut, Bonaterra; El meu segell, Rossell; Matí de festa, Sanmartí; Bella terra, Saderra.

Palau del Parlament de Catalunya

A Montserrat

Ha desvetllat gran entusiasme arreu de Catalunya la celebració de la festa de Sant Jordi de Montserrat.

Podem detallar-ne el programa:

A les 6'30: Missa de l'Aurora, cantada solemnement per l'Escolania.

A les 8: Missa de Comunió de general.

A les 9'30: Solemne Pontifical, celebrat pel Revdm. P. Abat; predidarà el P. Anselm Albareda, arxiver del Monestir. Terminat el Pontifical, el Rvdm. P. Abat beneirà els ramells de boix, donarà a besar la relíquia del Sant Patró de Catalunya, i seran distribuïts els ramells als fidels.

A Barcelona

Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat

La Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat està gestionant prop del Capítol Catedral, poder celebrar la festa de Sant Jordi a la Catedral, demà, diumenge, a les vuit, amb missa de comunió. Queda, doncs, enguany, suspès l'acte que de costum se celebrava a la capella del Palau de la Generalitat.

Radio Associació i la festa de Sant Jordi

Avui, a tres quarts de vuit de la vetlla, des del micròfon de Radio Associació, parlaran sobre la «Diada de Sant Jordi» els següents senyors del Consell Federal de la Federació de Joves Cristians de Catalunya: A. Nadal i Rodó i Ferran M. Ruiz-Hebrard.

Comprem llibres

Al clam dels propugnadors de la nostra cultura, que aquests dies es fa sentir més que mai, demanant a tothom que compri llibres, s'hi oposa a voltes una resposta:—Bé, però no pas qualsevol llibre: segons quins llibres es comprin, el remei serà pitjor que el mal.—

Aquesta resposta té un fonament indiscutible. Però mai podrà ésser al·legada com a excusa per a no comprar llibres. Perquè fins deixant totalment de banda els llibres no acceptables, i fins els dubtosos i tot, resta una quantitat tan formidable de llibres bons, excel·lents, que omplirien les biblioteques i les cases dels nostres amics si avui es resolien a posar-se a comprar.

Qui digui que és perillós fer propaganda perquè es comprin llibres, perquè podrien ésser comprats els llibres perniciosos, és com qui no

Reproducció del Sant Jordi de Donatello que figura en el lloc d'honor del Parlament de Catalunya

volgués menjar per por que li donin metzines. Cal triar curosament l'aliment de l'ànima com el del cos, però no és assenyat ni raonable privar-se d'aliment per fugir dels perills de l'aliment verinós o simplement indigest.

El bé que pot fer la lectura és immens com a iniciació de la cultura. Es clar que la lectura sola no és l'estudi: que qui llegeix per sobre no fixarà prou les idees en la seva intel·ligència: que no és el mateix enfilarse fins a una collada i contemplar de lluny un extens paisatge de plana, o baixar a la plana i resseguir-la poble per poble, turó per turó, arbre per arbre. Però l'orientació, la visió general, vé de la lectura, que obre les potències igual com la visió del panorama les obre al caminant, i fa venir el desig de profunditzar més, d'acostar-se a les veritats que de lluny han cridat l'atenció: aleshores vé l'estudi, que conrea la intel·ligència; vé la cultura veritable.

I això és per a tots. Es a dir, no és precisament per als qui saben seleccionar les seves lectures: per als que saben contemplar el panorama veritable, i no es deixen enganyar pels paisatges falsos que un miratge reproduceix en els núvols, encara que siguin més plens d'atractius. La lectura sense tria porta desorientació: el sedàs elimina les visions falses que farien seguir camins errats.

Però, tornem-hi: això no ha de

valer pas per excusa. Hi ha tants i tants llibres immillorables! I més n'hi hauria encara si nosaltres ens recordéssim de comprar-los i els editors poguessin comptar amb què els comprarem.

Llibres sants, a Catalunya, s'editen profusament: la Bíblia de Montserrat, la de la Fundació Bíblica Catalana i la del Foment de Pietat, en edicions diverses i proporcionades a diverses menes de lectors. Els Evangelis han estat profusament divulgats per Foment de Pietat, que n'ha escampat cent mil exemplars, i potser tu qui llegeixes encara no els has adquirit. Els clàssics cristians són editats en llibres isolats, com les «Confessions» de Sant Agustí, traduïdes pel Dr. Llobera, i en col·leccions completes, com la «Sant Jordi», d'Editorial Barcino (títol escaient per la festa del dia!), la «Sant Pacià» de la C. I. A. P., les publicacions d'«Editorial Balmes». I els compra poca gent. Vegeu si no és necessari demanar que es comprin llibres!

I darrera d'això, les publicacions de clàssics llatins i grecs de la Fundació Bernat Metge (el millor que podia fer la humanitat sense Déu, que diu Chesterton), els clàssics catalans, «Els Nostres Clàssics», de la Editorial Barcino, que ens hauríem de donar vergonya de no poder citar de memòria. I els estudis de geografia, història, filologia de Catalunya. I la literatura catalana, que té tants autors sans, sòlids i cristians. I la traducció dels grans mestres cristians i d'altres terres: Chesterton, Baring, Francis Jammes...

Tot això sense aventurar-nos gens ni mica: sense sortir dels llibres sòlids i segurs. Lector del diari: si avui no compres llibres, no pots al·legar cap excusa.

I encara, si avui compres llibres, i et plauen—com et plauran si els saps triar—i després no segueixes comprant-ne, per a llegir-los tu, perquè els trobin els teus fills a la llibreria de casa i no hagin de cercar-se'ls ells en mig de trencacolls, no tens excusa ni perdó.

Maurici Serrahima

Angelina Duran

la nostra intel·ligent i admirada artista que aquesta nit reapareix a l'escenari del Teatre Clavé interpretant el paper de Desdèmona a l'òpera

«Otello»

Demà es celebrarà la V Diada mataronina del Llibre

Seguint el costum d'uns anys ha establert en nostra ciutat de celebrar la Diada Mataronina del Llibre en el primer dia festiu després de la Diada oficial, demà diumenge, festivitat de Sant Jordi, es celebrarà en la Rambla de Castellar la ja tradicional Diada, organitzada per l'Associació Amics del Llibre del Círcol Catòlic d'Obrers.

Com es recordarà, l'any passat aquesta festa fou patrocinada per l'Excm. Ajuntament, que contribuï a la seva organització. Enguany, les eventualitats de la crisi municipal no han fet possible aquest tan escaient patronatge. Amb tot, l'Alcalde interí, senyor Recoder, seguint el costum de tots els anys, ha disposat que la Banda Municipal contribuís a la festa.

Així, demà a dos quarts de deu es començarà la V.ª Diada Mataronina del Llibre, instal·lant-se vàries parades de llibres en la Rambla de Castellar a càrrec dels diferents llibrers de la nostra ciutat.

A dos quarts de dotze, i davant les parades, la Banda Municipal interpretarà un Concert, executant escollides peces, sota la direcció del mestre senyor Llorà.

Per causes completament alienes a la voluntat i desitjos dels «Amics del Llibre» enguany no es celebrarà la conferència cultural com en els anteriors. L'explicació és ben senzilla: Els «Amics del Llibre» havent tingut coneixement de què per a la mateixa hora s'estava organitzant un míting patriòtic al Cinema Gayarre, va creure oportú no celebrar la seva conferència per tal de què un acte no destorbés l'altre i a aquest fi confià la apologia de la Diada als oradors del míting. Dificultats sorgides però, a darrera hora, han fet suspendre la celebració d'aquest míting. Aquesta ha estat, doncs, la causa, primer de retardar l'anunci d'aquesta Diada i després de no poder incloure en el programa de la mateixa l'acte cultural de la conferència.

«Nosaltres Sols!» de Mataró té interès en aclarir que l'acte que s'havia de celebrar demà no era patrocinat ni organitzat per ells (tal error publicuen alguns periòdics de la capital) sinó per altres elements d'aquesta ciutat.

DEMÀ, DIUMENGE

23 D'ABRIL 1933

V Diada Mataronina del Llibre

Instal·lació de parades de llibres en la Rambla de Castellar
Venda de llibres amb importants descomptes

CONCERT PER LA BANDA MUNICIPAL
: : cedida per l'Excel·lentíssim Ajuntament : :

COMPREU
LLIBRES
CATALANS

LA SENYORA

Maria Molist i Ribas

ha mort als 24 anys d'edat, havent rebut els Sants Sacraments i la Benedicció Apostòlica

A. C. S.

Els qui la ploreu: espòs, Joan Martí Lleonart; fillat, Joan; pares, Josep Molist i Maria Ribas; pares polítics, Pere Martí i Maria Lleonart; germana, Candelària; àvia política, Rosa Calafell; cunyats, oncles, ties, cosins i família tota, en assabentar els amics i coneguts de tan sensible pèrdua, els preguen la finguin present en les seves oracions i es serveixin concórrer als funerals que en sufragi seu es celebraran el dia 24, a les DEU, en l'església parroquial de Sant Juli, a pel que els quedaran molt agraits.

Argentona («El Sorrai» El Cros), 22 d'abril de 1935.

NOTES POLITIQUES I ELS ESPORTS

Demà diumenge, a les onze en punt del matí, al Patronat Social de Vilassar, el diputat al Parlament Català senyor Pau Romeva i Ferrer, desenrotllarà el tema «Els problemes de la consciència en la vida ciutadana».

JOSEP M.ª CASAS I RIERA
Especialista en malalties de l'infància

Consulta particular:
Francesc Macià, 12, pral.

Dilluns, dimecres i divendres, de 7 a 8 del vespre.—Dimarts, dijous, dissabtes i festius, de 12 a 1

També visita a domicili

TEATRES I CINEMES

Teatre Bosc

Per a avui nit i demà tarda i nit, presentació del grandios i novíssim espectacle d'art modern i clàssic «Cock-Tai». Acompanyarà l'espectacle l'Orquestrina «8 Nik-Goy, 8», del que formen part els artistes Carme Aragó, vadette; Ofe- lia Arias, fiple; Henry-Carmen, parella de ball; Maria Casás, ballarina clàssica; E. Carasusan, tenor; Andrés Lázaro, tenor còmic; Stam Laurel i Oliber Hardy, genials intèrprets parodistes; «12 Cock-Tail Girls, 12».

Completarà el programa una interessant i bonica pel·lícula.

Clavé Palace

Avui, nit, representació de l'òpera «Oello» en la qual hi prendran part la nostra compatriota Angelina Duran, soprà; el tenor Antoni Marqués, tenor; Ricard Fusté, baríton, i Canut Sabat, baix. Director d'orquestra Josep Sabater.

Demà, estrena de la xistosíssima pel·lícula interpretada per Mary Gly- ry, Fiorelle, Jean Dax i René Le- fevre, «Monsieur, Madame y Bibi».

Cinema Gayarre

Programa per avui i demà: Revista Paramount; la magnífica comèdia per Marian Marsh i Anita Page «Il·lusió juvenil»; la superba producció pel gran actor George Bancroft i Mirian Hop- kins «El tigre del Mar Negro»; els dibuixos «Pepito, acordeonista» i algu- nes escenes de «Amame esta noche».

Cinema Modern

Avui i demà: «El prófugo», per War- ner Baxter, Lupe Velez, Leonor Board- man, Charles B. Kford i Dickie Moran; «Estudiantina», comèdia per Ramon Novarro i Dorothy Jordan; Diari Metro i una cinta de dibuixos.

Círcol Catòlic

A la «Sala Cabanyes» suara inaugu- rada, serà posat en escena al punt de les cinc de la tarda de demà diumenge amb tota propietat, el drama en tres actes «Marcel» escrit per En Manuel Gomis.

Es prega la puntualitat per a poder- se acabar a les 8.

Els partits de demà per equips locals

CAMP DE L'ILURO ESPORT CLUB

Matí, a les 9:30: Basquetbol. Campio- nat de Catalunya (1.ª categoria). Laietà - Iluro (segons equips).

Equip de l'Iluro: Bonet, Oltra, Mau- ri, Costa i Duch. Suplents: Roldós i Brunet.

A les 10:30: Basquetbol. Campionat de Catalunya (1.ª categoria). Laietà - Iluro (primers equips).

Equip de l'Iluro: Canal, Ginesta, Aren- as, Cordón i Raimí.

Tarda, a les 4:30: Futbol. Penya Ibè- ria - Iluro (segon equip).

Equip de l'Iluro: Masvidal, Tos, Toll, Espel, Villar, Fibla, Gregori, Cervera, Sauri, Ramos i Euràs. Suplents: Badia, Tarrós i Pérez.

CAMP DE LA SOCIETAT IRIS (Avinguda de la República)

Matí, a les 9:30: Basquetbol. Campio- nat de Catalunya (2.ª categoria). Man- resa - Societat Iris (segons equips).

A les 10:30: Basquetbol. Campionat de Catalunya (2.ª categoria). Manresa (virtualment campió) - Societat Iris (pri- mers equips).

CAMP DE LA F. J. C. (Ex-Estadi)

Matí, a les 10: Futbol. Penya Interro- gant - Esportiva del Centre Catòlic (pri- mers equips).

Equip de la Penya Interrogant: Diez, René, Pla, Rimblas, Burillo, Vinardell, Navarro, Rodón, Ramos, Fradera i Mas- suet.

CAMP DEL GIRONA

Tarda, a les 4:25: Futbol. Torneig de Promoció a la 1.ª categoria. Iluro E. C. - Girona F. C. (primers equips).

Equip de l'Iluro: Inesta, Mas, Borràs,

Fabris, Soler, Porrer, Maríñez, Quin- quilla, Garcia, Pi i Navas. Suplents: Ba- nús i Ramon.

Abens i a mitja part: Matx atlètic en- tre el C. E. Layetània i G. E. i E. Gi- roní.

Basquetbol

El Campionat de Catalunya (1.ª divisió)

16.ª jornada—Els partits per a demà

Barcelona — Juventus

Iluro — Laietà

Hospitalet — Penya Coratge

Badalona — Esportiva

Espanyol — S. Patrie

Motorisme

Visita col·lectiva del M. C. Mataró a l'Escola d'Arts i Oficis de Terrassa

Per a demà, si el temps ho permet, el Moto Club Mataró té en projecte una visita col·lectiva a l'Escola d'Arts i Ofi- cis de Terrassa.

El punt de reunió serà davant del seu estatge social (Plaça de la Llibertat) Cafè del Centre, sortint a les sis en punt del matí.

En aquesta excursió hi són convidats tots els amants del motor.

Futbol

Torneig de Promoció a la primera categoria

6.ª jornada — Els partits per a demà

Reus — Badalona

Sans — Martinenc

Girona — Iluro

Manresa — Granollers

França - Espanya

Demà a la tarda, a París, es celebrarà un partit internacional entre francesos i espanyols. En l'equip d'aquests hi figu-

ran dos catalans: Prat i Bosch, i Za- balo com a suplent.

Atletisme

Ibern i Llopart, de l'Iris A. C., pren- dran part demà en el Premi Jean Bouin

El matx d'atletisme que tenia de dis- putar-se demà entre el C. D. Júpiter i l'Iris A. C., aquest de la nostra ciutat, que havia de tenir lloc al camp del pri- mer, ha quedat ajornat per al proper dia 1.er de maig.

Amb motiu de tal ajornament els at- letes de l'Iris A. C., Ibern i Llopart, que tenien d'actuar en l'esmentat matx, s'han inscrit per tal de participar al Premi Jean Bouin que es celebrarà demà a Barcelona i com cada any organitza «El Mundo Deportivo».

Ciclisme

Esport Ciclista Mataroní Excursions per a demà

Matí, excursió a Centelles. Sortida de Mataró, a dos quarts de sis. Itinerari: Argentona, La Roca, Granollers, La Garriga, Aiguafreda i Centelles, retor- nant per Sant Feliu de Codines, Caldes de Montbuy i Granollers. Cap de ruta: Antoni Esteve.

Tarda, excursió a Cardedeu. Sortida de Mataró, a les tres. Itinerari: Argento- na, Dosrius, Lijnàs i Cardedeu, retor- nant per Granollers, Vilanova de La Roca, Masnou i Premià. Cap de ruta: Francesc B. ñeras.

Com és costum tothom hi és convida- t, sortint de l'estatge social Riera, 30.

Notes Religioses

Diumenge: Primer després de Pas- qua—Sant Jordi, màrtir, Patron de Cata- lunya; Sant Feliu, prevere; Sants Fortu- nat i Aquileu, disques i màrtirs; i Sant Adalbert, bisbe i màrtir.

Dilluns: Sant Fidel de Sigmaringa, màrtir; Sant Gregori, bisbe de Granada; Sant Sabas, màrtir i les Santes Bona i Doda, verges.

QUARANTA HORES

Demà continuaran a Santa Teresa en sufragi de D. Joaquim Esquerra i la se- va esposa Na Teresa Vila (a. C. s.); ex- posició a les 6 del matí; a les 8, ofici so- lemne, i reserva a les 8 del vespre.

Dilluns acabaran, amb reserva a les 6.

Basílica parroquial de Santa Maria.
Tots els dies feiners, missa cada mit- ja hora, des de les 5:30 a les 9, la úl- tima a les 11. Al matí, a les 6:30 trisagi; a les 7, meditació; a les 8:30, septenari a la Verge de l'Alegria; a les 9, missa conventual cantada. Al vespre, a les 7:15 rosari i octavari a Jesús Ressucitat.

Diumenge, missa cada hora, des de les cinc a les deu; les últimes a dos de 12 i 12. Al matí, a dos quarts de 8, Set diumenges a Sant Josep (V); a les 8, missa de Comunió general a llaor dels Patrons de Catalunya, amb assistència de les Associacions d'aquests Patrons i les demés de la Parròquia; a dos quarts de 9, missa als Dolors; a dos de 10, missa d'infants; a dos quarts de 11, missa conventual cantada; a dos quarts de 12, homilia.

Tarda, a dos quarts de 4, Catecisme; a les sis, l'Apostolat de la Oració; a dos quarts de 7, Octavari a Jesús Resucitat; a tres quarts de 7, rosari, novena a la Verge de Montserrat, trisagi, Marià can- tat pel poble, sermó pel Rnd. Dr. Marc Sanfeliu, Pvre., cant de la Salve per la Rnda. Comunitat i poble.

Dilluns, a dos quarts de 8, visita a la Verge de la Mercè; a les 8, missa a càr- rec de l'Obra Expiatòria.

Vespre, a les 7, novena a Sant Josep Oriol, a un quart de 8, rosari i visita al Santíssim; a tres quarts de 8, novena a la Verge de Montserrat, a continuació començament d'una novena a les Santes.

Parròquia de Sant Joan i Sant Josep.
Tots els dies feiners, missa cada mit- ja hora, de dos quarts de 7 a les 9. Ves- pre, a un quart de 8, continuació de la

1.ª COMUNIÓ

Models exclusius
especialitat a mida

Vegi els nostres aparadors

SASTRERIA MODELO

Rambla Canalètes, 11
BARCELONA

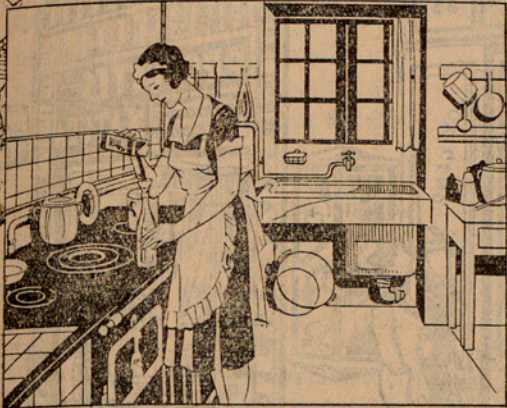
BITLLETS DEL BANC D'ESPANYA

ESTA CREMANT INUTILMENT

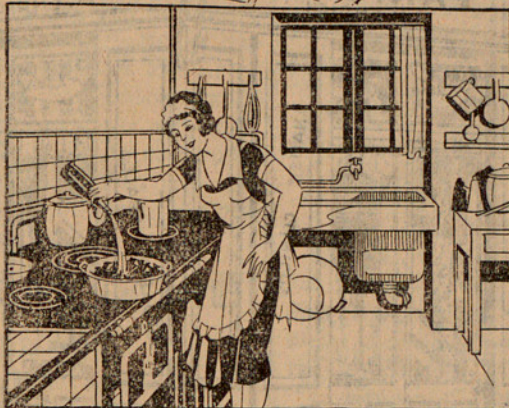
El carbó que gasta a la seva cuina i calefacció, li costarà la meitat del diner preparant-lo amb el cèlebre

Oxigenante de Carbones

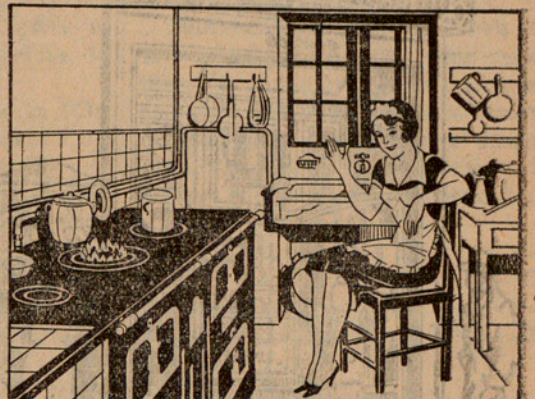
Vegi gràficament la manera senzilla i pràctica de preparar el carbó, només un minut cada dia

En una botella de litra plena d'aigua, hi poso dues cullerades de Oxigenante de Carbones i remeno la botella... ¡JA ESTA!

Amb la solució preparada mullo 15 quilos de carbó que abans hauré posat en un cubell, fins que quedi ben mullat. ¡Qüestió d'un minut!

¡Quina felicitat! Més calor a la cuina, més netedat a la llar... i encara estalvio la meitat del carbó ¡AIXO ES IDEAL!

Aplicable a tota classe de carbons: Hulles, Antracites, Cok, Alzina, Roure i demés vegetals
La casa productora garanteix la seva eficàcia; si vostè compra un pot i no obté el resultat, avisi immediatament per telèfon i li adreçarà un empleat a subsanar el defecte d'aplicació.

SENYORA: Fixi's be, casi el 50% d'estalvi, la meitat del que gasta actualment
Refusi enèrgicament les imitacions; si no vol tirar els diners exigeixi el producte llegítim amb el precinte de garantia.

Demani'l a Drogueries, Colmados, Comestibles i Ferreteries

Si no el troba al seu proveïdor habitual, demani'l al concessionari:

Riera, 39 i Pujol, 1 **Martí Fité** Telèf. 165 - Mataró
i li serà enviat a domicili

1.ª Comunió

La millor fotografia

Nens i Nenes

ESTAPÉ

Riera, 20 - Mataró

Rocalla

TUBS ESPECIALS PER A BAIXANTS D'AIGÜES

TELEF. 20768

ROCALLA S.A. CANUDA 2 BARCELONA

Representant: **Agustí Coll** - Carrer Fermí Galan, n.º 600 - Mataró

Viatges i Turisme

S.A.E. M.A.R. - Rambla Santa Mónica, 31-33 - BARCELONA

Organització de viatges de nuvis i de tota mena de viatges a forfait; peregrinacions i excursions; bitllets de ferrocarrils per a tots els països; passatges marítims i aeris; reservació d'hotels; horaris de ferrocarrils.

Durant tot l'any importants rebalxes per a la visita de Itàlia.

Inièrprets en les fronteres i estacions principals.

Per a informes: **JOAN FONTANALS**, Lepanto, 50 - Tel. 396 - MATARÓ

Tallers HISPANO RADIO

Agent Oficial a MATARÓ i COMARCA

SALVADOR CAIMARI

CARRER AMÀLIA, 38 - MATARÓ

COLONIAL - EXCELSIOR - HISPANO RADIO

Des de 2'50 ptes. setmanals

De 3 a 12 làmpares

Fàbrica d'Aigües Carbòniques :

CASA MALLOL

¿Voleu beure una bona gasosa? Proveu la GASOSA MALLOL
La trobareu en tots els Cafès i Bars

Casa Mallol

Mataró

Tinc diners

per a deixar en 1.ª hipoteca al 6 per cent.
Sant Benet, 60, 1.er-2.ª - Cano - de 12 a 1.

Lloger celler

amb bótes i tots els estris i atuells per a l'elaboració de vins.

Raó: Administració del DIARI.

Si voleu menjar bé i econòmic aneu a la

SUCURSAL CANALETES

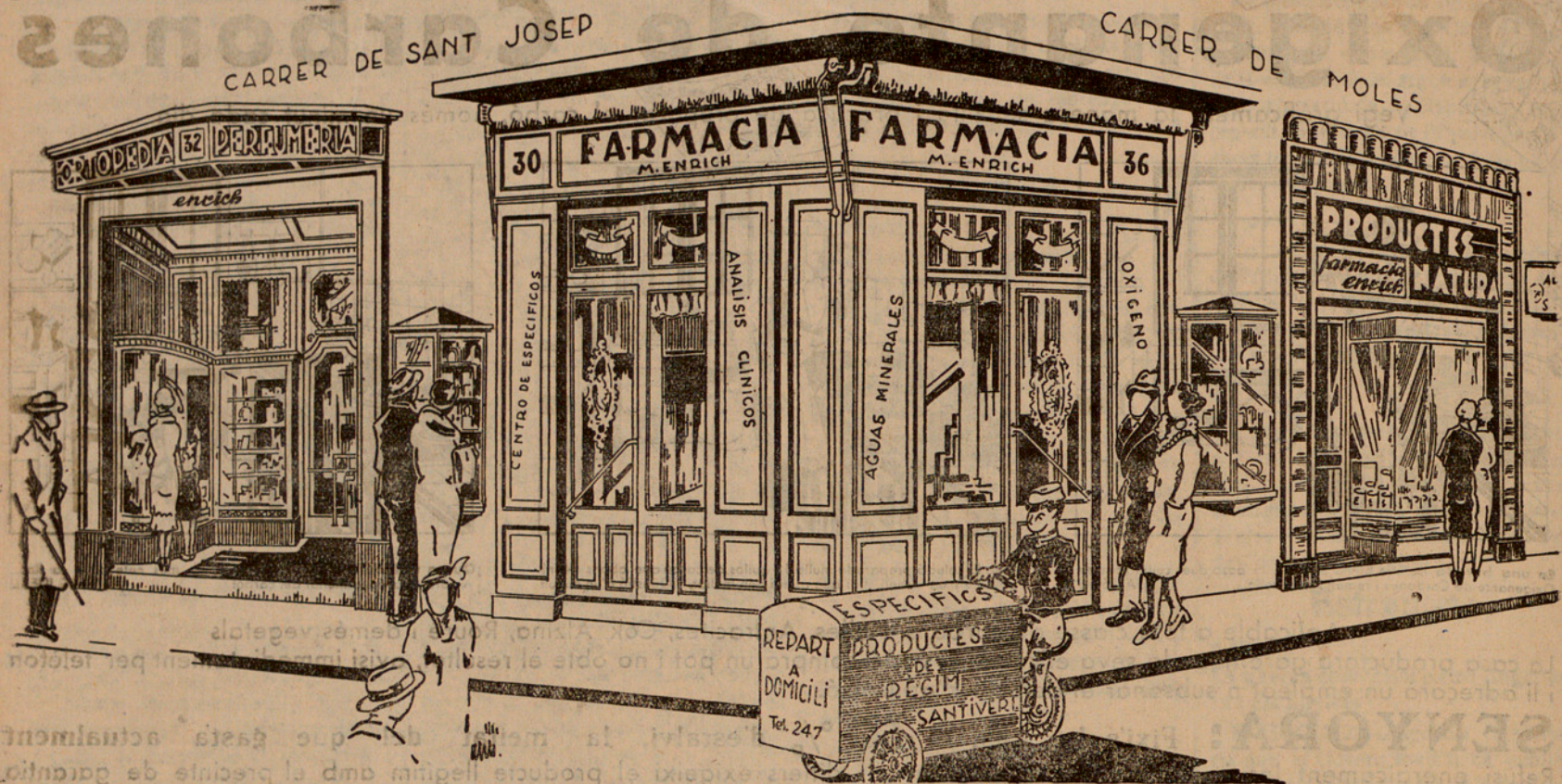
Riera, 30

:: CUINA CASOLANA ::

Llegiu el DIARI DE MATARÓ

Llegiu el DIARI DE MATARÓ

ORTOPEDIA Y PERFUMERIA FARMACIA SANT JOSEP MATARÓ PRODUCTES DE RÈGIM

El nostre lema d'abans: Vendre tan barat com el primer
 El nostre lema d'avui: Vendre més barat que els altres
 Nostra moderna organització fa que el servei sigui sempre perfeccionat i es pugui complaure a tothom.

Es aquí on trobareu de tot i a més bon preu

El continuat i mai interromput favor del públic fa que siguin augmentades les nostres vendes, la qual cosa ens permet comprar en les millors condicions i fer els màxims descomptes.

Ortopèdia

Braguers, faixes, mitges de goma i altres aparells ortopèdics fets a mida. Hule per al llit, coixins de goma, ampolles per aigua calenta, cotó, benes de totes classes, mangueres per a regar, etc.

Farmàcia

Despatx acurat de receptes i el més gran assortit d'específics de tota mena.

Perfumeria

De totes les marques, tant nacionals com estrangeres, ja sigui en flascons o be a dojo.

Productes Natura

Productes de règim de totes classes, amb dipòsit de tots els de la casa SANTIVERI.

En temps de crisi cal comprar barat

Lactolaxina Fydeau	6'00 ptes.	Drico petit	5'90 ptes.	COTÓ HIDRÒFIL PRIMERA				
Ruamba	4'40 >	> gran	22'25 >	Paquet de 1 quilo.	4'00	Paquet de 100 grams	0'55	
Aliment Eles	5'00 >	Ovomaltina petita	7'50 >	> > 1/2 >	2'15 >	> > 50 >	0'30	
Aigua de Carabanya	1'20 >	> gran	13'90 >	> > 1/4 >	1'20 >	> > 25 >	0'20	
Llet condensada «La Lletera»	1'65 >	Jemalt petit	8'70 >	> > 10 >	0'10			
Farina lacteada «Nestle»	2'00 >	> gran	15'00 >	Peres de goma primera, cànula fixa				
Grànuls de Vals, grans	3'00 >	Maizena petita	0'45 >	4/0 3/0 2/0 0 1 2 3 4 5				
> del Dr. Frank, petits	2'05 >	> mitjana	0'90 >	0'35 0'40 0'45 0'50 0'70 0'80 0'90 1'05 1'25				
> > > grans	4'05 >	> gran	1'80 >	Peres de goma primera, cànula sola				
> Boldine Houdé	5'70 >	Nescao	3'15 >	6 7 8 10 12				
Lithinés del Dr. Gustin, 2 papers	0'15 >	Neave	7'10 >	1'60 1'85 2 2'55 2'90				
Paper d'Armènia, llibret	0'50 >	Glicerina gelada (unça)	0'30 >	peres tot goma, punta llarga				
				1 2 3 4 5 6 7 8 9 10				
				0'45 0'50 0'60 0'70 0'85 1'10 1'30 1'45 1'85 2'10				

Nota.-Abans de comprar qualsevol article pregunteu-nos preus i en sortireu molt beneficiats

PERFUMERIA ENRICH

Sant Josep, 32
MATARÓ
Telèfon 247

LA MÉS BEN ASSORTIDA
PREUS ECONÒMICS